

แบบทดสอบก่อนเรียน ชุดที่ ๑

เรื่อง สืบค้น วิเคราะห์ เจาะข่าว

คำชี้แจง

๑. แบบทดสอบก่อนเรียนชุดที่ ๑ ฉบับนี้ ใช้ทดสอบความสามารถในการอ่านคิด วิเคราะห์ก่อนการฝึกกิจกรรมการอ่านคิดวิเคราะห์ชุดที่ ๑ เรื่องสืบค้น วิเคราะห์ เจาะข่าว เป็นแบบปรนัย ๔ ตัวเลือก จำนวน ๑๐ ข้อ ข้อละ ๑ คะแนน ใช้เวลาในการทดสอบ ๑๐ นาที
๒. ให้นักเรียนอ่านคำถามและคำตอบให้ละเอียด แล้วเลือกทำเครื่องหมาย X ในกระดาษคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียว
๓. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบให้ครบทุกข้อ

อ่านข่าวต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๑ - ๓

ฮีโร่กระบี่ช่วยฝรั่งดังทั่วโลก

โลกออนไลน์แห่แชร์กระฮิม คลิปวิดีโอภาพ นายชด อุบลจินดา ชาวประมงพื้นบ้าน จ. กระบี่ ช่วย ๒ สามัญภรรยาชาวเยอรมัน ที่ขาดโคลนขณะลงไปถ่ายภาพบริเวณริมเขื่อนหน้าเมือง กระบี่ โดยลงนอนคว่ำหน้าให้ป็นชั้นหลังทีละคน คลิปภาพถูกแชร์ต่อไปทั่วโลก สำนักข่าวต่างประเทศยังนำไปเสนอข่าว สร้างชื่อเสียงให้ จ.กระบี่ ขณะที่เจ้าตัวเผย ไม่ได้หวังจะขอสิ่งตอบแทน ผลของการทำความดีทำให้นายชด ได้รับมอบเกียรติบัตรประกาศนียบัตรประกาศเกียรติคุณจากรัฐบาล ได้เป็นพรีเซ็นเตอร์การท่องเที่ยว รวมทั้งได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ ในโอกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ ธ.ค. ๒๕๕๘

ข่าวสดรายออนไลน์ : วันพุธที่ ๓๐ เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

๑. จากข่าวเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นกับนักท่องเที่ยวชาวเยอรมัน
 - ก. ตกหน้าผาชัน
 - ข. โดนคลื่นซึนามิ
 - ค. ประสบอุบัติเหตุทางรถยนต์
 - ง. ขาดโคลนขณะลงไปถ่ายภาพ

๒. ใจความสำคัญของข่าวตรงกับข้อใด

ก. สำนักข่าวต่างประเทศเสนอข่าว ชาวประมงไทยสร้างชื่อเสียงให้จ.กระบี่

ข. ๒ สามีภรรยาชาวนอร์เวย์ ที่ขาดโคโลนขณะลงไปถ่ายภาพบริเวณริมเขื่อนหน้าเมืองกระบี่

ค. รัฐบาลมอบประกาศนียบัตรประกาศเกียรติคุณชาวประมงไทยสร้างชื่อเสียงให้จ.กระบี่

ง. ชาวประมงพื้นบ้านช่วยสามีภรรยาชาวนอร์เวย์ ที่ขาดโคโลนขณะลงไปถ่ายภาพบริเวณริมเขื่อนหน้าเมืองกระบี่

๓. “โลกออนไลน์แห่งแชร์กระฮឹม” จากข้อความนักเรียนคิดว่าผู้คนในโลกออนไลน์น่าจะมีความรู้สึกอย่างไรต่อคลิปวิดีโอภาพดังกล่าว

ก. ตกใจ ข. ชื่นชม

ค. โหล่งใจ

ง. ประหลาดใจ

๔. จากข่าวข้อใดไม่ใช่สาเหตุของอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวชาวนอร์เวย์

ก. การช่วยให้ความช่วยเหลือที่ล่าช้า

ข. ความประมาทของนักท่องเที่ยวขณะถ่ายภาพ

ค. การไม่มีป้ายเตือนระวังโคลนตมให้นักท่องเที่ยวทราบ

ง. การไม่มีจุดสัญญาณเตือนภัยหรือจุดกั้นในการลงถ่ายภาพ

สายสืบผักสด ปี ๒ ส่งเสริมผักปลอดภัย

พ.ต.อ.ไพฑูรย์ คุ่มสระพรหม รองผู้บังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค (บก.ปคบ.) เปิดเผยว่า โครงการสายสืบผักสด มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความตระหนักรู้ให้แก่ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่เกษตรกร และผู้ที่เกี่ยวข้อง ร่วมเฝ้าระวังการใช้สารเคมีทางเกษตรที่ผิดกฎหมาย และร่วมกันขยายเครือข่ายสายสืบผักสดผลไม้ปลอดภัย และเครือข่ายพันธมิตรชุมชนผู้ประกอบการเกษตรผู้บริโภค ร่วมแก้ไขปัญหาผักและผลไม้ที่ไม่ปลอดภัยอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่เกษตรกรเปลี่ยนพฤติกรรมจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช มาเป็นเกษตรปลอดภัย หรือเกษตรอินทรีย์ พร้อมส่งเสริมให้ผู้บริโภคมีความรู้ในการเลือกซื้อเลือกบริโภคผักและผลไม้ที่ปลอดภัยเพิ่มยิ่งขึ้นขั้นตอนการดำเนินงานสำหรับสายสืบผักสดนั้น จะเริ่มตั้งแต่การส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าใจ ถึงเหตุผลของการควบคุมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชกับผลผลิตในทุกขั้นตอน ปลูกฝังให้เกษตรกรได้ตระหนักว่า ขั้นตอนการเพาะปลูกมีความสำคัญต่อสุขภาพและชีวิตของผู้บริโภคมากเพียงใด รวมทั้งเฝ้าระวัง ป้องปรามการผลิต การจำหน่ายสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่ไม่ถูกต้องและผิดกฎหมาย

คมชัดลึกออนไลน์ : วันศุกร์ที่ ๒๙ เดือนพฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๘

๕. “สายสืบผักสด” ส่งผลดีต่อผู้บริโภคในข้อใดมากที่สุด

- ก. ช่วยขจัดปัญหาเรื่องพ่อค้าคนกลาง
- ข. ช่วยให้ผู้บริโภคได้บริโภคผักสดจากสวนโดยตรง
- ค. ช่วยให้ผู้ผลิตสามารถเลือกใช้สารเคมีที่ถูกต้องกฎหมาย
- ง. ช่วยให้ผู้บริโภคได้รับประทานผักสดที่ปลอดสารเคมี

๖. หากนักเรียนเป็นผู้ประกอบการจะมีวิธีการอย่างไรในการปลูกผักเพื่อความปลอดภัยของผู้บริโภค

- ก. ใช้สารเคมีเฉพาะขั้นตอนที่สำคัญเท่านั้น
- ข. ใช้สารเคมีที่บ่งบอกว่าถูกต้องกฎหมายเท่านั้น
- ค. เปลี่ยนจากสารเคมี มาเป็นเกษตรอินทรีย์
- ง. ติดตามบอกให้ผู้บริโภคทราบในกรณีที่ผักมีการใช้สารเคมี

๗. ในฐานะที่นักเรียนเป็นผู้บริโภคคนหนึ่งนักเรียนจะมีวิธีการเลือกซื้อผักอย่างไร

- ก. เลือกผักที่สด ใบเขียว ต้นอวบ
- ข. เลือกซื้อผักที่มาจากเกษตรอินทรีย์
- ค. เลือกซื้อผักที่ไม่มีร่องรอยของแมลง
- ง. เลือกซื้อผักที่มาจากสวนของเกษตรกรโดยตรง

อ่านข่าวต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๘- ๑๐

มอบผ้าห่มให้น้อง ๆ ในพื้นที่ประสบภัยหนาว

โครงการ “มอบผ้าห่มคลายหนาว” ซึ่งนับได้ว่าเป็นอีกโครงการที่ชาวจิตอาสากลุ่มสิทธิผล วิเคราะห์ ให้ความสำคัญและดำเนินการต่อเนื่องมาตลอดเมื่อเข้าสู่ฤดูหนาว โดยเหล่าจิตอาสาจะทำการเดินทางไปมอบผ้าห่มให้แก่ผู้ประสบภัยหนาวทางภาคเหนือ และภาคอีสานที่อยู่ห่างไกลและขาดแคลนด้วยตนเอง หรือส่งมอบผ่านพันธมิตรและเหล่ากาชาดทั่วประเทศ"กลุ่มสิทธิผล วิเคราะห์ ขอส่งท้ายปี ๒๕๕๘ ด้วยการสานต่อสิ่งดี ๆ มุ่งสู่ภูทับเบิก สถานที่ซึ่งประชาชนโดยทั่วไปได้รับผลกระทบจากสภาพอากาศอันหนาวเย็น เพื่อนำไปมอบให้กับน้อง ๆ นักเรียนโรงเรียนบ้านทับเบิก ร่วมใจ และประชาชนชาวม้งใกล้เคียง เพื่อหวังว่าจะได้ช่วยบรรเทาความหนาวเย็น ทั้งสร้างความอุ่นใจให้เกิดขึ้นแก่กลุ่มคนไทยด้วยกัน โดยมี ณิชฐ เลื่อนยศ ผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นตัวแทนรับมอบกิจกรรมคลายภัยหนาวในปี นี้ ทางกลุ่มสิทธิผล วิเคราะห์ ยังคงตระหนักถึงเจตนารมณ์หลักที่เน้นช่วยเหลือสังคม และจะยังคงสานต่อโครงการดี ๆ เช่นนี้ต่อไปอีกในทุก ๆ ปี トラบไตที่สังคมไทยยังต้องการความช่วยเหลือซึ่งกันและกันอยู่

ประชาชาติธุรกิจออนไลน์ : วันพุธที่ ๓๐ เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

๘. หากนักเรียนต้องประสบภัยหนาวดังข่าวข้างต้นนักเรียนจะมีวิธีการดูแลตัวเองอย่างไร

- ก. ต้มสุราเพื่อแก้หนาว
- ข. ผิงไฟในเต็นท์เพื่อให้ร่างกายอบอุ่น
- ค. นอนห่มผ้าคลุมศีรษะจนหมด เพื่อป้องกันความหนาว
- ง. สวมเสื้อผ้าที่ให้ความอบอุ่น รับประทานอาหารอุ่น และออกกำลังกาย

๙. บุคคลในข้อใดมีคุณธรรมเช่นเดียวกับในข่าว

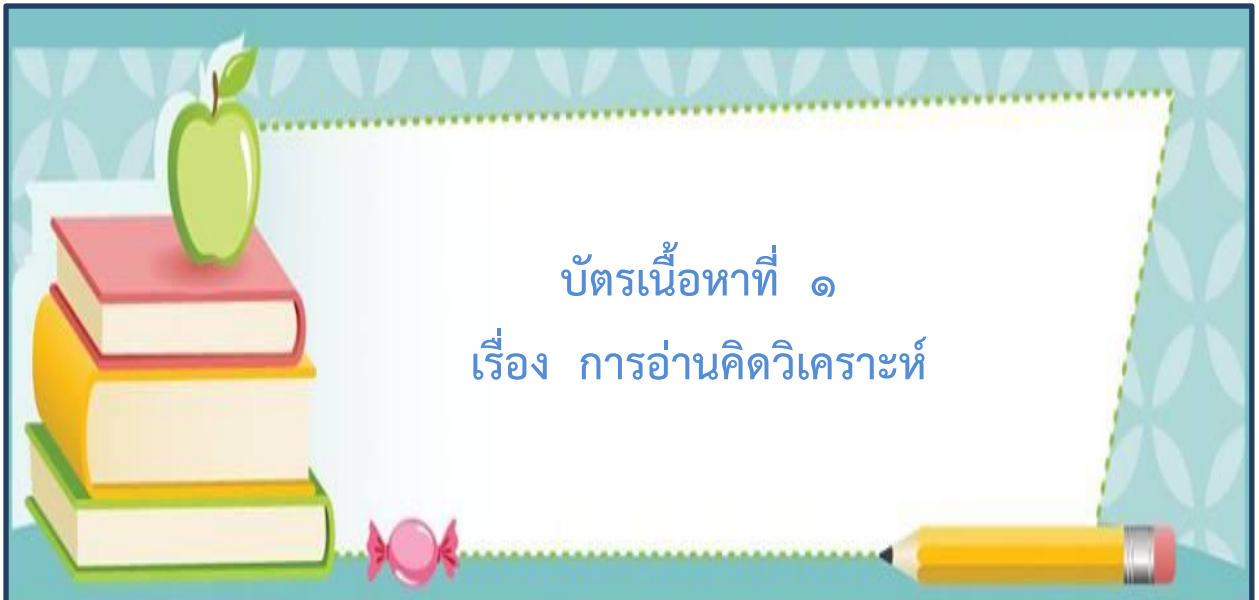
- ก. โทบริจาคเงินสร้างศาลาวัด
- ข. แก้วอ่านหนังสือทุกวันเพื่อจะได้คะแนนสอบที่ดี
- ค. หวานนำขนมไปเลี้ยงเด็กในสถานสงเคราะห์ทุกปี
- ง. แว่นซื้อต้นไม้ไปปลูกในสวนสาธารณะในวันแม่แห่งชาติ

๑๐. ข่าวข้างต้นให้ข้อคิดในเรื่องใด

- ก. ภัยหนาวเป็นสิ่งที่ต้องระวัง
- ข. การช่วยเหลือกันจะทำให้สังคมน่าอยู่
- ค. ความร่วมมือร่วมใจจะทำให้งานสำเร็จ
- ง. ความรับผิดชอบต่อสังคมคือสิ่งที่เราพึงกระทำ

บัตรเนื้อหาที่ ๑

เรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์

การวิเคราะห์ (Analysis) หมายถึงการจำแนก แยกแยะ องค์ประกอบของสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกเป็นส่วน ๆ เพื่อค้นหาว่ามีองค์ประกอบย่อย ๆ อะไรบ้าง ทำมาจากอะไร ประกอบขึ้นมาได้อย่างไร และมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างไร

การคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการจำแนก แยกแยะ องค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นวัตถุ สิ่งของ เรื่องราว หรือเหตุการณ์ และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อค้นหาสภาพความเป็นจริงหรือสิ่งสำคัญของสิ่งที่กำหนดให้

องค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์

การคิดวิเคราะห์มีองค์ประกอบสำคัญ ๓ ประการ ดังนี้

๑. สิ่งที่กำหนดให้ เป็นสิ่งสำเร็จรูปที่กำหนดให้วิเคราะห์ เช่น วัตถุ สิ่งของ เรื่องราว เหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ เป็นต้น

๒. หลักการหรือกฎเกณฑ์ เป็นข้อกำหนดสำหรับใช้แยกส่วนประกอบของสิ่งที่กำหนดให้ เช่น เกณฑ์ในการจำแนกสิ่งที่มีความเหมือนกันหรือแตกต่างกัน หลักเกณฑ์ในการหาลักษณะความสัมพันธ์เชิงเหตุผล อาจจะเป็นลักษณะความสัมพันธ์ที่มีความคล้ายคลึงกันหรือขัดแย้งกัน เป็นต้น

๓. การค้นหาความจริงหรือความสำคัญ เป็นการพิจารณาส่วนประกอบของสิ่งที่กำหนดให้ตามหลักการหรือกฎเกณฑ์ แล้วทำการรวบรวมประเด็นที่สำคัญเพื่อหาข้อสรุป

กระบวนการคิดวิเคราะห์

กระบวนการคิดวิเคราะห์ ประกอบด้วย ๕ ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ ๑ กำหนดสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์

เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ของ เรื่องราว หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ขึ้นมา เพื่อเป็นต้นเรื่องที่จะ ใช้วิเคราะห์ เช่น พืช สัตว์ หิน ดิน รูปภาพ บทความ เรื่องราว เหตุการณ์หรือสถานการณ์จาก ข่าว ของจริงหรือเทคโนโลยีต่าง ๆ เป็นต้น

ขั้นที่ ๒ กำหนดปัญหาหรือวัตถุประสงค์

เป็นการกำหนดประเด็นข้อสงสัยจากปัญหาของสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ ซึ่งอาจจะกำหนด เป็นคำถามหรือเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ของการคิดวิเคราะห์ เพื่อค้นหาความจริง สาเหตุ หรือความสำคัญ เช่น ภาพนี้ บทความนี้ต้องการสื่อหรือบอกอะไรที่สำคัญที่สุด

ขั้นที่ ๓ กำหนดหลักการหรือกฎเกณฑ์

เป็นการกำหนดข้อกำหนดสำหรับใช้แยกส่วนประกอบของสิ่งที่กำหนดให้ เช่น เกณฑ์ใน การจำแนกสิ่งที่มีความเหมือนกันหรือต่างกัน หลักเกณฑ์ในการหาลักษณะความสัมพันธ์ เชิงเหตุผลอาจเป็นลักษณะความสัมพันธ์ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันหรือขัดแย้งกัน

ขั้นที่ ๔ พิจารณาแยกแยะ

เป็นการพินิจวิเคราะห์ทำการแยกแยะ กระจายสิ่งที่กำหนดให้ออกเป็นส่วนย่อย ๆ โดย อาจใช้เทคนิคคำถาม ๕ W ๑ H ประกอบด้วย What (อะไร) Where (ที่ไหน) When (เมื่อไหร่) Why (ทำไม) Who (ใคร) และ How (อย่างไร)

ขั้นที่ ๕ สรุปคำตอบ

เป็นการรวบรวมประเด็นที่สำคัญ เพื่อหาข้อสรุปเป็นคำตอบหรือตอบ ปัญหาของสิ่งที่กำหนดให้

ลักษณะการคิดวิเคราะห์

การคิดวิเคราะห์ อาจจำแนกออกเป็น ๓ ลักษณะดังนี้

๑. การคิดวิเคราะห์ส่วนประกอบ เป็นความสามารถในการหาส่วนประกอบที่สำคัญของสิ่งของหรือเรื่องราวต่าง ๆ เช่น การวิเคราะห์ส่วนประกอบของพืช สัตว์ ข้าว ข้อความ หรือเหตุการณ์ เป็นต้น

ตัวอย่าง คำถามการวิเคราะห์ส่วนประกอบ

๑. ส่วนประกอบของพืช มีอะไรบ้าง
๒. อะไรเป็นสาเหตุสำคัญของการระบาดของไข้หวัดนกในประเทศไทย
๓. อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้นักเรียนอาชีวศึกษายกพวกตีกัน
๔. องค์ประกอบสำคัญของห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์มีอะไรบ้าง
๕. สาเหตุสำคัญของการปฏิรูปการเรียนรู้คืออะไร

๒. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ เป็นความสามารถในการหาความสัมพันธ์ของส่วนสำคัญต่าง ๆ โดยการระบุความสัมพันธ์ระหว่างความคิด ความสัมพันธ์ในเชิงเหตุผลหรือความแตกต่างระหว่างข้อโต้แย้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้อง

ตัวอย่าง คำถามการวิเคราะห์ความสัมพันธ์

๑. การที่ครอบครัวมีปัญหา ส่งผลต่อการเรียนของนักเรียนอย่างไร
๒. การเกิดภัยธรรมชาติมีส่วนสัมพันธ์กับระบบนิเวศอย่างไรบ้าง
๓. ครูไม่ยอมปรับเปลี่ยนการสอน ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างไร
๔. รัฐบาลประกาศชี้ยชนะสงครามยาบ้าส่งผลดีต่อสังคมอย่างไร
๕. การพัฒนาประเทศกับการศึกษามีความสัมพันธ์กันอย่างไร

๓. การวิเคราะห์หลักการ เป็นความสามารถในการหาหลักความสัมพันธ์ส่วนสำคัญในเรื่องนั้น ๆ ว่าสัมพันธ์กันอยู่โดยอาศัยหลักการใด เช่น การให้ผู้เรียนค้นหาหลักการของเรื่อง การระบุจุดประสงค์ของผู้เรียน ประเด็นสำคัญของเรื่อง เทคนิคที่ใช้ในการจูงใจผู้อ่าน และรูปแบบของภาษาที่ใช้ เป็นต้น

ตัวอย่าง คำถามการวิเคราะห์หลักการ

๑. หลักการสำคัญของศาสนาพุทธ ได้แก่อะไร
๒. หลักการมีส่วนร่วม ได้แก่อะไร
๓. หลักการสำคัญของการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ได้แก่อะไรบ้าง
๔. หลักการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่อะไรบ้าง
๕. ความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบด้วยอะไรบ้าง

ประโยชน์ของการคิดวิเคราะห์

๑. ช่วยให้เราารู้ข้อเท็จจริง รู้เหตุผลเบื้องหลังของสิ่งที่เกิดขึ้น เข้าใจความเป็นมา เป็นไปของเหตุการณ์ต่าง ๆ รู้ว่าเรื่องนั้นมีองค์ประกอบอะไรบ้างที่ทำให้เราได้ข้อเท็จจริงที่เป็น ฐานความรู้ในการนำไปใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหาการประเมินและการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง
๒. ช่วยให้เราสำรวจความสมเหตุสมผลของข้อมูลที่ปรากฏ และไม่ด่วนสรุปตาม อารมณ์ ความรู้สึกหรืออคติ แต่สืบค้นตามหลักเหตุผลและข้อมูลที่เป็นจริง
๓. ช่วยให้เราไม่ด่วนสรุปสิ่งใดง่าย ๆ แต่สื่อสารตามความเป็นจริง ขณะเดียวกันจะ ช่วยให้เราไม่หลงเชื่อข้ออ้างที่เกิดจากตัวอย่างเพียงอย่างเดียว แต่พิจารณาเหตุผลและปัจจัย เฉพาะในแต่ละกรณีได้
๔. ช่วยในการพิจารณาสาระสำคัญอื่น ๆ ที่ถูกบิดเบือนไปจากความประทับใจในครั้งแรก ทำให้เรามองอย่างครบถ้วนในแง่มุมอื่น ๆ ที่มีอยู่
๕. ช่วยพิจารณาความเป็นคนช่างสังเกต การหาความแตกต่างของสิ่งที่ปรากฏ พิจารณาตามความสมเหตุสมผลของสิ่งที่เกิดขึ้นก่อนที่จะตัดสินใจสรุปสิ่งใดลงไป
๖. ช่วยให้เราหาเหตุผลที่สมเหตุสมผลให้กับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ณ เวลานั้น โดยไม่ฟังฟัง อคติ ที่ก่ออยู่ในความทรงจำ ทำให้เราสามารถประเมินสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างสมจริงสมจัง
๗. ช่วยประมาณการความน่าจะเป็น โดยสามารถใช้ข้อมูลพื้นฐานที่เรามีวิเคราะห์ ร่วมกับปัจจัยอื่น ๆ ของสถานการณ์ ณ เวลานั้น อันจะช่วยเราคาดการณ์ความน่าจะเป็นได้ สมเหตุสมผลมากกว่า

๘. สามารถวิเคราะห์หาความสัมพันธ์หาเหตุ และผลในการอธิบายเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

๙. ทราบถึงวัตถุประสงค์หรือสสารนั้น ๆ ประกอบด้วยส่วนประกอบย่อยอะไรบ้าง แต่แต่ละส่วนมีการประสานเชื่อมโยงกันอย่างไร

๑๐. ทราบถึงความเป็นมาเบื้องหน้าเบื้องหลังของเหตุการณ์ประจำวันที่เกิดขึ้น รวมทั้งสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการป้องกันหรือวางแผนต่อไป

๑๑. ทราบถึงความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างข้ออ้างและข้อสรุปหลักฐานหรือเหตุผลจะช่วยให้ค้นพบความถูกต้องหรือผิดพลาดของข้ออ้างนั้น

๑๒. เข้าใจถึงมูลเหตุของการแสดงออกทางพฤติกรรมของบุคคล และผลกระทบต่อบุคคลนั้น บุคคลอื่นหรือสังคมอย่างไร

๑๓. เข้าใจสาเหตุของสถานการณ์ผลกระทบและสิ่งที่เกิดขึ้นตามมาในอนาคต ซึ่งอาจนำข้อมูลที่ได้สู่การป้องกันหรือแก้ไขปัญหาได้

(สุวิทย์ มูลคำ. ๒๕๕๓ : ๙ - ๔๐)

ความหมายของข่าว

ข่าว คือ การรายงานข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ตลอดจนความคิดเห็นของบุคคลสำคัญ ซึ่งเป็นเรื่องราวที่น่าสนใจ ซึ่งประชาชนให้ความสำคัญและสนใจ รวมทั้งมีผลกระทบต่อผู้คนจำนวนมาก

องค์ประกอบของข่าว

ข่าวมีองค์ประกอบอยู่ ๔ ส่วน ดังนี้

๑. พาดหัวข่าว เป็นส่วนที่สร้างความสนใจโดยใช้คำที่สะดุดตาและตัวอักษรขนาดใหญ่กว่าเนื้อข่าว

๒. ความนำ คือเนื้อเรื่องย่อของข่าวเป็นการเขียนอธิบายให้ผู้อ่านทราบโดยสรุปว่าเหตุการณ์ที่นำมาเขียนข่าวนั้นมีความอย่างไรความนำที่ดีต้องชัดเจน และทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวอาจไม่จำเป็นต้องอ่านส่วนต่อไป

๓. ส่วนเชื่อม คือส่วนที่อยู่ระหว่างความนำกับเนื้อเรื่องทำหน้าที่ขยายความหรือให้รายละเอียดเพิ่มเติมจากความนำ องค์ประกอบส่วนนี้ไม่มีความจำเป็นมากนักบางข่าวอาจจะมีส่วนนี้ และบางข่าวอาจจะไม่มีก็ได้จากการสำรวจข่าวส่วนใหญ่ในปัจจุบันพบว่าไม่มีส่วนเชื่อม

๔. เนื้อข่าว รายละเอียดทั้งหมดของข่าวส่วนใหญ่นิยมเขียนเป็นย่อหน้าสั้น ๆ หากมีรายละเอียดมากก็จะเขียนแยกออกเป็นหลายย่อหน้า โดยเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรือเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย อย่างไรก็ตามนักเรียนคงเคยพบว่าข่าวบางเรื่องมีข้อบกพร่องในการเรียงลำดับเนื้อข่าวทำให้อ่านไม่เข้าใจว่าเหตุการณ์ของเรื่องเป็นอย่างไร ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร กับใคร ทำไม และอย่างไร

ประเภทของข่าว

ข่าวแบ่งออกเป็น ๒ ประเภทดังนี้

๑. ข่าวหนัก หมายถึงข่าวที่มีเนื้อเรื่องในเชิงสาระและมีอิทธิพลต่อคนส่วนใหญ่ ในสังคมเช่น ข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวธุรกิจ ข่าวการศึกษา

๒. ข่าวเบา หมายถึง ข่าวที่เกิดขึ้นในกลุ่มคนกลุ่มย่อย ๆ มีอิทธิพลต่อคนส่วนใหญ่ ในสังคมเช่น ข่าวชาวบ้าน ข่าวสังคม ข่าวบันเทิง ข่าวกีฬาข่าวอาชญากรรม เป็นต้น

การพิจารณาองค์ประกอบของข่าว

๑. พิจารณาพาดหัวข่าว การพิจารณาพาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์เป็นการจัดลำดับความสำคัญของข่าวหากสังเกตการพาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์ จะพบว่าส่วนสำคัญที่สุดของข่าวจะพาดหัวด้วยตัวอักษรขนาดใหญ่ ส่วนที่สำคัญรองลงมาจะใช้ตัวอักษรขนาดเล็กลงมาตามลำดับ ดังนั้นในการอ่านและพิจารณาข่าวควรอ่านพาดหัวข่าวใหญ่ก่อน แล้วจึงอ่านพาดหัวข่าวย่อย

๒. พิจารณาความน่าเมื่ออ่านและพิจารณาพาดหัวข่าว และทราบเรื่องราวสั้น ๆ ของข่าวนั้นแล้ว ขั้นตอนต่อมาคือ การอ่านและพิจารณาความน่า ซึ่งจะสรุปเรื่องราวของข่าวโดยขยายความหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของพาดหัวข่าวหากผู้เขียนข่าวสามารถเขียนความน่าได้ชัดเจน และผู้อ่านมีเวลาในการอ่านน้อยหรือต้องประหยัดเวลาในการอ่านก็อาจไม่จำเป็นต้องอ่านส่วนเนื้อข่าวต่อไป

๓. พิจารณาเนื้อข่าว เนื้อข่าวเป็นส่วนที่ผู้อ่านจะอ่านหรือไม่อ่านก็ได้หากทราบเรื่องย่อของข่าวจากความน่าแล้ว เนื้อข่าวเป็นรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เป็นข่าว ซึ่งอาจพบว่ามีหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับให้ข้อมูลของข่าวแตกต่างกัน เพราะผู้เขียนข่าวต้องนำเสนอข่าวให้ทันเวลาหากเราสนใจข่าวใดเป็นพิเศษก็ควรติดตามอ่านเนื้อข่าวจากหนังสือพิมพ์หลายฉบับเพื่อเปรียบเทียบความถูกต้องของข่าวและคิดไตร่ตรองอย่างรอบคอบ

๔. พิจารณาการใช้สำนวนภาษาเมื่อพิจารณาการใช้สำนวนภาษาในการเขียนข่าว จะพบว่ามีข้อบกพร่องหลายประการ ทั้งในการเขียนสะกดคำ การใช้คำย่อ การใช้คำผิดระดับ การใช้คำแสลง การวางส่วนขยายไม่ถูกต้อง ทั้งนี้เพราะการจัดทำหนังสือพิมพ์เป็นกระบวนการเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการอย่างรวดเร็ว เพื่อให้ทันเวลาขายเพราะหนังสือพิมพ์จะมีค่าเฉพาะวันนั้นเท่านั้น พอวันรุ่งขึ้นก็จะมีใครสนใจอ่านข่าวจึงเป็นวรรณกรรมรีบเร่ง เพราะฉะนั้นในการอ่านข่าวจึงต้องพิจารณาการใช้ภาษาตามลักษณะของภาษาข่าวที่ไม่ถูกต้องของหลักการใช้ภาษา

ที่มา : <https://krurung454.wordpress.com/2014/07/20> (๑๙ มีนาคม ๒๕๕๘)

บัตรกิจกรรมที่ ๑

คำชี้แจง

อ่านข่าวต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ด้วยวิธีคิดแบบหมวก ๖ ใบ

ไทยเสนอวิสัยทัศน์ก้าวต่อไป ๕ ข้อ ต่อที่ประชุม รมว.กต.อาเซียน

ไทยเสนอวิสัยทัศน์ก้าวต่อไปของอาเซียน หลังการรวมตัวในปี ๒๕๕๘ ต่อที่ประชุม รัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน ครั้งที่ ๔๗ เน้นให้ประชาชน เป็นศูนย์กลางความร่วมมือของอาเซียนมากขึ้นวันที่ ๘ ส.ค. นายสีหศักดิ์ พวงเกตุแก้ว ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เข้าร่วมประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน ครั้งที่ ๔๗ ที่กรุงเนปีตอว์ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ โดยในช่วงเช้ารัฐมนตรีอาเซียนได้เข้าเยี่ยมคารวะ นายเต็ง เส่ง ประธานาธิบดีสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ก่อนเริ่มต้นการหารือโดยคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน หรือ ไอโซ่า จะมีการเสนอรายงานประจำปี การดำเนินการของไอโซ่า ในรอบปีที่ผ่านมา รวมถึงทบทวนขอบเขตอำนาจการทำงานของไอโซ่า หลังครบการก่อตั้ง ๕ ปี เพื่อกำหนดกรอบการทำงานให้เข้ากับสถานการณ์ และกำหนดวิสัยทัศน์อาเซียนหลังการรวมตัวเป็นประชาคมขณะเดียวกันที่ประชุมจะมีการรายงานความคืบหน้าการดำเนินการในด้านต่าง ๆ ทั้ง ๓ เสาหลักประชาคมอาเซียน ซึ่งในภาพรวมทั้ง ๓ เสา ยังมีสิ่งที่ไม่ได้ดำเนินการอีก ๒๐ เปอร์เซ็นต์ โดยที่ประชุม เน้นย้ำความสำคัญของการทำให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางความร่วมมือของอาเซียนมากขึ้น รวมถึงพูดคุยก้าวต่อไปของอาเซียนหลังรวมตัวเป็นประชาคม ซึ่งข้อเสนอของไทยในประเด็นการรักษาบทบาทของอาเซียน ๕ ข้อ ประกอบด้วย ๑. สร้างเอกภาพในอาเซียน ๒. เป็นแกนนำช่วยคลี่คลายสถานการณ์ที่จะกระทบความมั่นคงในภูมิภาค เช่น สถานการณ์ในทะเลจีนใต้ และคาบสมุทรเกาหลี ๓. ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่มั่นคงต่อประเทศมหาอำนาจ ๔. มีบทบาทในเวทีต่าง ๆ อย่างเข้มแข็ง ๕. อาเซียนต้องมีบทบาทที่สร้างสรรค์ในประเด็นระดับโลกมากขึ้น จะถูกนำไปเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดวิสัยทัศน์อาเซียน หลังปี ๒๕๕๘ ต่อไป

ไทยรัฐออนไลน์ : วันศุกร์ที่ ๘ เดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

๑. ใจความสำคัญของข่าวนี้คืออะไร (คิดแบบหมวกสีเขียว)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นของข่าวนี้คืออะไร (คิดแบบหมวกสีเขียว)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. จุดประสงค์ของการนำเสนอข่าวนี้คืออะไร (คิดแบบหมวกสีเขียว)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๔. นักเรียนมีความรู้สึกหรือข้อคิดเห็นอย่างไรกับข่าวนี้ (คิดแบบหมวกสีแดง)

Handwriting practice lines for question 4, consisting of 10 horizontal dotted lines.

๕. จากข่าวนี้ อะไรคือสิ่งที่เป็นปัญหาในการพัฒนาอาเซียน (คิดแบบหมวกสีดำ)

Handwriting practice lines for question 5, consisting of 10 horizontal dotted lines.

๖. ความคิดเห็นของกลุ่มประเทศอาเซียนจากข่าวนี้มีคุณค่าอย่างไร (คิดแบบหมวกสีเหลือง)

Handwriting practice lines for question 6, consisting of 10 horizontal dotted lines.

๗. วิสัยทัศน์ทั้ง ๕ ข้อ ที่ไทยนำเสนอในการประชุมอาเซียนมีข้อดีอย่างไร

(คิดแบบหมวกสีเหลือง)

.....

.....

.....

๘. ประเทศไทยได้นำเสนอแนวทางใดบ้างในการรักษาบทบาทของอาเซียน เพื่อให้อาเซียนสามารถพัฒนาก้าวหน้าต่อไป (คิดแบบหมวกสีเขียว)

.....

.....

.....

๙. ในฐานะที่นักเรียนเป็นสมาชิกอาเซียนนักเรียนจะมีวิธีการอย่างไร เพื่อให้ตนเองมีบทบาทเป็นประชาชนที่เป็นศูนย์กลางความร่วมมือของอาเซียนมากยิ่งขึ้น

(คิดแบบหมวกสีเขียว)

.....

.....

.....

๑๐. นักเรียนสามารถสรุปข่าวที่อ่านได้อย่างไร (คิดแบบหมวกสีฟ้า)

.....

.....

.....

